

Prof. Lovro Sodja,
Predsednik DSAP

POLNOLETNO DRUŠTVO PRIJATELJSTVA Z AVSTRIJCI

Po zakonih nekdanje skupne države Avstroogrske je mladina postala polnoletna pri enaindvajsetih letih in je takrat uradno nastopila samostojno življenjsko pot. To polnoletnost je lani doživelo tudi naše ljubljansko Društvo slovensko-avstrijskega prijateljstva. Zrelo in zelo aktivno sodelujemo z vsemi kulturnimi in političnimi organizacijami koroških Slovencev, z Uradom Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, z Avstrijskim veleposlaništvom in z njegovim Kulturnim forumom v Ljubljani, z Javnim skladom za kulturne dejavnosti OI Ljubljana, s Slovenskim svetovnim kongresom v Ljubljani, z Mestno občino Ljubljana, z vsemi ostalimi društvi in družbami prijateljstva med Slovenijo in Avstrijo z Dunaja, Gradca, Celovca in Maribora, z obema Kluboma koroških Slovencev iz Ljubljane in Maribora ter s Klubom Korošcev v Ljubljani. Naše vezi, ki smo jih prvič navezali z vsemi temi društvi in klubi leta 2010, ko smo jih povabili na 2. Srečanje v Ljubljani, so vedno močnejše in skupne akcije vedno številčnejše.

Veseli smo vsakega napredka naših zamejskih Slovencev na Koroškem in Štajerskem. Če smo lani na 11. Koroških dnevih v Ljubljani čestitali prvi koroški Slovenki, Zalki Kuchling, ki je postala koroška deželna poslanka, smo že v jeseni lahko ponovno čestitali koroški Slovenki, Angeliki Mlinar, ki je postala poslanka avstrijskega Državnega zbora. Z navzočnostjo v teh avstrijskih forumih in z lastno iznajdljivostjo bosta lahko pomembno vplivali k še boljšemu razumevanju problemov slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem in Štajerskem, kakor tudi v ostalih avstrijskih deželah in tudi v matični domovini Sloveniji.

Predsednik s člani upravnega odbora društva DSAP,
od leve J. Romšek, J. Stergar, Z. Povalej, L. Sodja,
A. Mižigoj, D. Pangerčič, J. Jeraj (foto D. Grafenauer)

V lanskem letu smo po Zboru članov v aprilu organizirali pet prireditev v okviru uspešnih 11. Koroških kulturnih dni v Ljubljani in se pogosto srečevali na Koroškem, Štajerskem ali v matični domovini. Že v maju smo obiskali Belo krajino, v juniju pa Peršmanov muzej nad Želeno Kaplo. Poleti sta nam na ljubljanskem Festivalu priredila odličen koncert Bernarda in Marko Fink, v septembru smo se srečali z obema predsednikoma Slovenije in Avstrije, dr. Heinzem Fischerjem in Borutom Pahorjem v Kočevju, isti mesec smo se v Mariboru srečali s prijatelji na 5. Srečanju vseh društev, družb in klubov prijateljstva z Avstrijo. V Mohorjevi hiši v Celovcu smo prisostvovali podelitvam Einspielerjeve in Tischlerjeve nagrade, v Ljubljani smo se pa udeleževali večine prireditev v organizaciji avstrijskega veleposlaništva in njihovega Kulturnega foruma. Posebno nas je decembra razveselila obsežna knjižica Krščanske kulturne zveze, ki jo je ob njenem občnem zboru v Celovcu izdala Inicijativa Slovenščina v družini z naslovom »Družina je zibelka jezika«. Za ohranitev slovenskega jezika na Koroškem že dolgo igra zelo važno vlogo tudi Zvezna in realna gimnazija za Slovence v Celovcu.

Trudimo se, da bi »znižali Karavanke«, kakor se je leta 2011 v intervjuju slikovito izrazil prof. Jože Wakounig, dolgoletni ravnatelj slovenske gimnazije v Celovcu, ko je poudaril: K temu – »znižanju Karavank« prispevajo tudi Koroški kulturni dnevi v Ljubljani in druga gostovanja koroških Slovencev.

Karavank sicer fizično ne bomo znižali (lahko se pa povzpemo nanje v primernem vremenu in bomo tam nedvomno srečali kakega koroškega Slovenca, kar osebno že dolga leta delam), s Koroškimi kulturnimi dnevi (KKD), ki jih bomo letos priredili že dvanajstič, pa res lahko predstavimo majhen delček bogate vsakoletne kulturne produkcije koroških in tudi štajerskih Slovencev ljubljanski in širši slovenski publiki. Na KKD so do sedaj prepevali, celo po dvakrat, že vsi vidni koroški pevski zbori in letos je že tretjič na vrsti odličen mešani pevski zbor Danica iz Šentprimoža, ki slavi 100 letnico svojega obstoja. Če smo lani gostili v Cankarjevem domu najboljši ziljski pevski zbor »Ojsternik«, je letos ponovno na vrsti Podjuna, saj tudi slikar Kristijan Sadnikar, Trio Sonus, nekatere mlade koroške pesnice in lutkovna skupina iz Dobrle vasi prihajajo iz Podjune. Odlična mlada glasbenika Slavkov iz slovenske Glasbene šole na Koroškem pa prihajata iz okolice Beljaka. Vljudno vabljeni od 22. do 26. aprila na vseh pet prireditev!

In za konec, naša Tina Maze je februarja prejela dve zlati kolajni na olimpijskih igrah v Sočiju, ostalih šest kolajn pa so v pošteni tekmi s športniki iz vsega sveta prejeli ostali naši olimpijci. Čestitam vsem tudi v imenu našega društva! Tudi koroški Slovenci so se s ponosom, tako v njihovih glasilih kakor tudi ustno, razveselili obeh Tininih kolajn, ker je Korošica, Slovenka, saj ni važno s katere strani Pece je, to je naša Tina, pravijo. Tudi to je slovensko-avstrijsko sodelovanje brez meja.

Lovro Sodja, prof.

POROČILO PREDSEDNIKA O DELU DSAP OD MARCA 2013 DO MARCA 2014

*Predsednik KKL Janko Arah pozdravlja
Zbor članov pri Slamiču, 19. 3. 2013*

© **19. marca 2013** smo imeli v kavarni Kava-Čaj Slamič v Ljubljani **redni letni Zbor članov** društva. Predsednik Lovro Sodja je podal poročilo za preteklo leto in napovedal pet prireditev v okviru 11. Koroških kulturnih dni. Predstavil je tudi Bilten "Srečno, sosed! – Servus, Nachbar" marec 2013, ki ga je tudi uredil. Svoji poročili sta podala tudi tajnik Zoran Povalej in blagajničarka Damjana Pangerčič. Nadzorni odbor pod vodstvom dr. Andreja Umeka (ostala člana sta še mag. Tatjana Lesjak Klun in g. Alojz Leskovšek) je podal svoje poročilo in ugotovil, da je bilo poslovanje društva v preteklem letu skladno s sklepi organov društva, predpisi in zakoni. Prihodki in odhodki so bili uravnoteženi.

Kot gosta sta zbor članov pozdravila g. Janez Stergar, predsednik Kluba koroških Slovencev Ljubljana in g. Janko Arah, predsednik Kluba Korošcev Ljubljana.

© Po uspešno zaključenih **11. Koroških kulturnih dnevih, ki so trajali od 25. marca do 6. aprila**, smo v maju in v juniju priredili dva uspela društvena izleta, ki sta nam še razširila obzorje. Podali smo se v Gotenico na Kočevskem in k Peršmanovemu muzeju nad Železno Kaplo. Podrobna poročila so na drugih straneh Biltena.

© Nekaj članov društva se nas je **19. junija** na povabilo gospe Dragice Urtelj, slovenske generalne konzulke v Celovcu, udeležilo proslave slovenskega državnega praznika v Porečah pri Vrbskem jezeru, **3. julija** smo v okviru ljubljanskega Festivala v Slovenski filharmoniji poslušali navdušujoč koncert samospevov naših argentinsko-koroških pevcev **Bernarde in Marka Finka**. Našim članom smo za nakup vstopnic pridobili popust. Podpisani je o tem poročal za celovški tednik »Novice«.

© **Prvega septembra** nas je slovenski protokol povabil na Srečanje s pripadniki nemško govoreče etnične skupine v Sloveniji, ki je bilo v **Šeškovem domu v Kočevju**. Pozdravil sem se tako s

predsednikom Borutom Pahorjem, kakor tudi z avstrijskim predsednikom dr. Heinzem Fischerjem in mu izročil naš obširni Bilten »Srečno, sosed!-Servus, Nachbar!«, ki smo ga l. 2012 izdali ob 20-letnici našega društva. Srečali smo se tako s predstavniki nemško govoreče etnične skupine kakor tudi s predstavniki političnih organizacij koroških Slovencev.

© **Že 28. septembra** je sledilo **5. Srečanje društev, družb in klubov prijateljstva z Avstrijo, prvič v Mariboru**. Organizirala ga je dr. Karmen Pečar Kopecky, nova predsednica Društva slovensko-avstrijskega prijateljstva Maribor. V imenu DSAP Ljubljana smo se ga udeležili Peter Vencelj, Aleš Mižigoj in Lovro Sodja; član našega UO Janez Stergar se je Srečanja udeležil kot predsednik Kluba koroških Slovencev. Za Srečanje sem poslal v Maribor obširno poročilo o delu našega društva, ki je objavljeno v preglednem lepo urejenem dvojezičnem Zborniku /Sammelband, ki ga je uredila dr. Kopecky. Izredno se je potrudila in izdali so zelo kvaliteten Zbornik o delu vseh petih društev in družb prijateljstva. Prisotna sta bila tudi podpredsednik Kluba koroških Slovencev Maribor dr. Danijel Grafenauer in Janko Arah, predsednik Kluba Korošcev iz Ljubljane. Navzoči so bili še člani društev in družb iz Gradca in Celovca. Žal pa ni bilo nikogar iz dunajske družbe prijateljstva.

*SNG Maribor, 28. 9. 13, od leve: Curt Schneckner,
Ivanka Gruber, Karmen Kopecky, Lovro Sodja, Raimund Grilc*

Poleg pozdravnega govora dr. Kopeckyjeve so pozdravili avstrijski veleposlanik dr. Clemens Koja, novi slovenski veleposlanik na Dunaju dr. Andrej Rahten, dr. Boris Jesih, kot predstavnik Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu ter predstavniki mesta Maribor. Poleg ostalih sem tudi sam v imenu DSAP Ljubljana podal povzetek svojega daljšega poročila in predlagal poglobljeno sodelovanje vseh Univerz, kjer delujejo društva in družbe prijateljstva z Avstrijo. Kot skupno akcijo sem predlagal tudi obnovitev skupnega Srečanja društev maja meseca v Goriških Brdih.. Dogovorili smo se, da se bomo še bolj intenzivno povezovali in predlagali, da na ta srečanja v bodoče vabimo tudi Kulturno društvo Člen 7, Pavlova hiša v Potni/Laafeld. Sledil je daljši kulturni program.

© **2. oktobra** smo se v Galeriji Družine v Ljubljani udeležili odprtja razstave »Revščina razburja«, ki jo je pripravilo Društvo avstrijsko-slovensko prijateljstvo iz Gradca.

© 22. oktobra smo na redni seji UO našega društva sprejeli predlog programa za **12. koroške kulturne dneve**, ki bodo aprila 2014 v Ljubljani. Pripravil sem ga skupno z Janezom Stergarjem.

© **22. novembra** smo se v Cankarjevem domu v okviru Slovenskega knjižnega semnja udeležili predstavitve »knjižnega daru« Slovenske prosvetne zveze iz Celovca pod vodstvom poslovodje dr. Janka Malleja. Ponovno so predstavili štiri knjige in Koledar za l. 2014.

© **5. decembra** smo se v rezidenci avstrijskega veleposlaništva udeležili zaključka tradicionalne dobrodelne akcije »Podarimo knjige«. Dr. Clemens Koja in dr. Anton Koren sta v imenu Zveznega ministrstva R. Avstrije za šolstvo, umetnost in kulturo in v imenu Mohorjeve družbe Celovec podarila nevladnim dobrodelnim organizacijam iz Slovenije in Hrvaške knjige v skupni vrednosti 50.000 eurov. Prisotna je bila tudi gospa Tina Komel, ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu.

© **8. decembra** smo v sodelovanju z Avstrijsko-slovensko družbo Koroška v cerkvi sv. Frančiška Asiškega v Šiški organizirali **Adventni koncert Okteta Suha**. Koncert je organiziral Lovro Sodja, v sodelovanju s patrom Gregorjem Kosom.

*Cerkev sv. Frančiška Asiškega, 8. 12.,
Oktet Suha in Lovro Sodja*

© **10. decembra** smo v prostorih podjetja Medex imeli **Prednovoletno srečanje** članov društva, kjer je predsednik L. Sodja predstavil šest novih članov društva.

Novi člani so: **Irena Bele, Nada Ivana Cvetko Porok, Nevenka Klemenc, Suzana Koltaj, Oliver Marcel Koltaj, Jožef Šetina**. Napovedal je tudi 12. Koroške kulturne dneve, ki jih bomo organizirali od 22. do 26. aprila 2014 v Ljubljani.

Slikar in fotograf Janez Medvešek nam je v enournem predavanju v besedi in z odličnimi fotografijami predstavil koroško Podjuno (Djekše, Tinje, Globasnica) in goro Dobrač. Nato smo se pogovorili ob jedači in dobri kapljici ter si čestitali za Novo leto.

Medex, Srečanje članov DSAP, 10. 12. 13, foto J. Romšek

© 16. decembra smo se v Mohorjevi hiši v Celovcu udeležili rednega **občnega zbora Krščanske kulturne zveze**. Izvolili so novo vodstvo, predsednik je postal **mag. Janko Krištof**, nova tajnica je Zalka Kelih, njen namestnik je mag. Martin Kuchling. O delu našega DSAP v zadnjih treh letih sem napisal daljše poročilo, ki je objavljeno v 180-stranskem Poročilu KKZ za leta 2010–2013.

V imenu DSAP sem pozdravil vse prisotne, na kratko sem povzel svoje preteklo tridesetletno sodelovanje s KKZ preko slovenske Glasbene šole (zlasti z Nužejem Tolmajerjem in dr. Jankom Zerzerjem), novemu odboru čestital in mu zaželel veliko uspeha ter vsem posebej naložil na srce, da naj še naprej tako vneto skrbijo za slovenski jezik. Res KKZ skrbi za slovenščino, saj smo vsi prejeli lično knjižico »Družina je zibelka jezika«, ki jo je l. 2013 izdala civilna »Iniciativa Slovenščina v družini« pri KKZ. V njej so zbrana mnenja večine najpomembnejših koroških Slovencev o pomembnosti ohranitve slovenskega jezika na Koroškem.

Celovec, 23. 1. 14, Stanko Trap prejema Tischlerjevo nagrado iz rok V. Inzka, levo Janko Krištof, predsednik KKZ, foto V. Gotthardt

© 23. januarja 2014 smo se v Mohorjevi hiši v Celovcu udeležili podelitve 35. Tischlerjeve nagrade, ki jo je iz rok predsednika NSKS dr. Valentina Inzka prejel ziljski župnik **Stanko Trap** »za dolgoletna prizadevanja za ohranitev slovenščine na skrajni jezikovni meji v Ziljski dolini.«

Celovec, 23.1. 14: podelitev Tischlerjeve nagrade, od desne Miha Vrbinc, L. Sodja, J. Jeraj, foto V. Gotthardt

11. KOROŠKI KULTURNI DNEVI V LJUBLJANI (25. marec do 6. april 2013)

V okviru 11. KKD smo načrtovali in tudi realizirali pet različnih prireditev, in sicer:

Muzej, 25. 3., dr. Clemens Koja odpira 11. KKD, foto Bogo

Muzej, 25. 3., od leve, Valentin Sima, Boštjan Žekš, Clemens in Martina Kojas, Jana in Lovro Sodja, foto Bogo

Muzej, 25. 3., L. Sodja izroča šopek Brigitti Entner, foto Bogo

1./ 25. marca smo v **Muzeju novejšje zgodovine** organizirali razstavo »**Pregon koroških Slovencev leta 1942**«, ki jo je pripravila in tudi predstavila mag. Brigitte Entner iz Celovca. Razstava prikazuje pregon preko tisoč koroških Slovencev, ki so jih leta 1942 z železniške postaje Žrelec/Ebental na obrobju Celovca odpeljali v taborišča v Nemčijo. Mnogi se niso vrnili, med tistimi, ki so se vrnili, je bil tudi sedanji predsednik Zveze slovenskih izseljencev na avstrijskem Koroškem Jože Partl, ki je pred odprtjem razstave v Ljubljani na kratko povzel pregon in trpljenje koroških Slovencev. Uvodoma sta pozdravila dr. Kaja Širok, direktorica Muzeja in Lovro Sodja, predsednik Društva slovensko-avstrijskega prijateljstva. V imenu predsednika RS Boruta Pahorja je pozdravil njegov svetovalec dr. Boštjan Žekš, razstavo je odprl avstrijski veleposlanik v Sloveniji dr. Clemens Koja, v brezhibni slovenščini.

Muzej, 25.3., kvintet F. Hartman, foto Bogo

2./ V torek, 26. marca smo v **Svetovnem slovenskem kongresu** pripravili »**Predstavitev koroških publikacij**«: knjigo Ane Jug »Utihnile so ptice, utihnila je vas«, je predstavila mag. Martina Piko-Rustja, dr. Janko Zerzer je predstavil priredbe rožanskih ljudskih pesmi za ženski, mladinski in dekliški zbor, oba sta pa predstavila še publikacije, ki so izšle v okviru iniciative Slovenščina v družini. Nekaj tekstov iz knjig je prebrala Simona Roblek. Zanimanja za predstavitev koroških publikacij je bilo v polni dvorani SSK zelo veliko.

SSK, 26.3., od leve S. Roblek, M. Piko-Rustja, dr. J. Zerzer, foto L. Sodja

SSK, 26.3., predstavitev knjig, del poslušalcev, foto L. Sodja

3./ **V torek, 2. aprila** je izr. prof. dr. Ludvik Karničar z Inštituta za slavistiko Univerze v Gradcu v Svetovnem slovenskem kongresu predstavil »**Gradec in njegov pomen za slovensko nacionalno kulturo**«. V izredno zanimivem predavanju nam je povedal marsikaj o znamenitih Slovencih, ki so v zadnjih 200 letih dali kulturni in znanstveni prispevek k zgodovini Gradca. Predstavil je tudi dvojezično knjigo "Gradec in Slovenci".

SSK, 2.4., dr. Karničar, knjiga »Gradec in Slovenci«, foto Bogo

SSK, 2.4., zadovoljna dr. L. Karničar in L. Sodja, foto Bogo

Predvsem je pomembno to, da je bila v Gradcu pred 200 leti (1812 leta) ustanovljena prva stolica za slovenščino sploh. V Ljubljani so tako stolico na ljubljanski Univerzi ustanovili šele nekaj let kasneje. Predavanja so se v polni dvorani udeležili med drugimi tudi nekdanja sekretarja, oz. ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Janez Dular in dr. Peter Vencelj (tudi kot podpredsednik našega DSAP) ter nekdanji član Predsedstva RS in minister za kulturo pisatelj dr. Matjaž Kmecl.

4./ **V petek, 5. aprila smo v popolnoma polni Linhartovi dvorani Cankarjevega doma** gostili **Mešani pevski zbor Ojsternik iz Bistrice na Zilji in Zahomške tamburaše**, ki se jim je na zaključku koncerta pridružil instrumentalni kvartet družine Zwitter. Izredno razpoloženi pevci in tamburaši so navdušili polno dvorano poslušalcev, ki je na koncu navdušeno ploskala pevcem in plesalcem na odru. Odlična povezovalka programa in tudi prevajalka iz nemščine je bila gospa Pepca Druml.

Uvodoma sem pozdravil njegovo ekscelenco veleposlanika Republike Avstrije dr. Clemensa Kojo s soprogo, podpredsednika Narodnega sveta koroških Slovencev mag. Nantija Olipa, gospo mag. Zalko Kuchling, novoizvoljeno poslanko v Deželnem zboru Koroške, kateri sem kot prvi koroški Slovenki čestital k izvolitvi na to funkcijo; pozdravil sem dr. Janka Malleja, vodjo Slovenske prosvetne zveze iz Celovca, mag. Rudija Merljaka, sekretarja na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu ter dr. Borisa Pleskoviča, predsednika Svetovnega slovenskega kongresa.

Poudaril sem, da me veseli, da lahko po dobrih desetih letih v Ljubljani pozdravim Me PZ Ojsternik iz Bistrice na Zilji. S tem koncertom je naše društvo ljubljanski publiki v zadnjih enajstih letih predstavilo vse najpomembnejše koroške pevske zборе iz Roža, Podjune, Celovca in sedaj še iz Zilje. Poleg zbora smo letos prvič gostili še Zahomške tamburaše, ki so tudi že tretji koroški slovenski tamburaški ansambel, ki je nastopil na Koroških dnevih v Ljubljani.

CD, 5. 4., MePZ Ojsternik, zborovodja C. Mörtl in Pepca Druml, foto M. Gaberšek

CD, 5. 4., MePZ Ojsternik, L. Sodja izročča šopek Sabini Wiegele, foto M. Gaberšek

CD, 5. 4., MePZ Ojsternik, Nekateri smo tudi zaplesali. foto M. Gaberšek

5./ V soboto, 6. aprila smo 11. KKD zaključili v Mini teatru z uprizoritvijo lutkovne igrice »Žabe«, ki so jo zaigrale in zapele prizadevne lutkarice Lutkovne skupine SKD Celovec, – Mi smo mi – Navihanci. Vodja skupine je bila gospa Marica Hartmann, po motivih Maxa Velthujsa je igrico napisala in režirala gospa Breda Varl iz Maribora. V dvorani je zmanjkalo prostora, tako, da so nekateri otroci sedeli kar na stopnicah.

Mini teater, 6. 4., celovške lutkarice izvajajo predstavo ŽABE, foto L. Sodja

Za publiciranje in reklamo za 11. KKD smo najavili program že v 12-stranskem Biltenu »Srečno, sosed!- Servus, Nachbar!« marec 2013, natisnili smo Zloženko s podatki o vseh petih prireditvah, posebno vabilo za odprtje razstave v Muzeju novejše zgodovine, koncertni list (640 izvodov) in plakat za koncert v Cankarjevem domu ter gledališki list za lutkovno predstavo v Mini teatru. Celotno gradivo za vse navedene publikacije sem pripravil in uredil podpisani.

S to predstavo je Društvo slovensko-avstrijskega prijateljstva, po odzivu publike sodeč, zelo uspešno zaključilo 11. Koroške kulturne dneve. Pisani in elektronski mediji na avstrijskem Koroškem in v Kranju so se zelo potrudili, manj pa pisani mediji v Ljubljani in televizijske hiše. Skupno je o poteku 11. KKD izšlo triintrideset različnih poročil in člankov. Za dodatno reklamo je v svojih rednih e-poročilih poskrbel član našega upravnega odbora Janez Stergar, za cvetje za nastopajoče in nekatere gostinske storitve pa tajnik Zoran Povalej. Za pravočasno plačilo računov je poskrbela blagajničarka Damjana Pangerčič.

Za sofinanciranje 11. KKD se zahvaljujemo Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Kulturnemu forumu Avstrijskega veleposlaništva v Ljubljani, Javnemu skladu za kulturne dejavnosti OI Ljubljana in Mestni občini Ljubljana, Svetovnemu slovenskemu kongresu za brezplačen najem dvorane, Muzeju novejše zgodovine, Cankarjevemu domu in Mini teatru pa za razumno znižanje cen najema dvoran. Klub koroških Slovencev Ljubljana je delno sofinanciral natis Zloženske.

Ljubljana, april 2013
Poročilo pripravil:
Lovro Sodja, predsednik

MEDIJSKI ODMEVI O 11. KOROŠKIH KULTURNIH DNEVIH – MAREC 2013

MEDIJI V SLOVENIJI, V AVSTRIJI IN TUDI V ITALIJI SO OBŠIRNO POROČALI O 11. KOROŠKIH KULTURNIH DNEVIH V LJUBLJANI:

- 1./ Marec 2013: BILTEN DSAP »Srečno, sosed!« - napoved 11. Koroških kulturnih dnevov
- 2./ 12. 3.: Krščanska kulturna zveza, splet, Koroški kulturni dnevi v Ljubljani
- 3./ 15. 3.: Klubske e-novice KKS Lj., Janez Stergar – o Zboru članov DSAP in napoved 11. KKD
- 4./ 18. 3.: Radio Slovenija, Oddaja Sotočja, intervju T. Železnikar z L. Sodjo
- 5./ 21. 3.: Ljubljana, SSK: Tiskovna konferenca pred 11. KKD, obrazložitev L. Sodja in J. Stergar
- 6./ 22. 3.: STA, »Misli slovensko«, V Ljubljano prihajajo Koroški kulturni dnevi
- 7./ 22. 3.: Gorenjski glas, Kranj, Jože Košnjek: Kultura, bogastvo koroških Slovencev
- 8./ 22.3.: Novice, Celovec: KKD v Ljubljani, »Živeti evropsko brezmejnost in utrjevati povezanost«
- 9./ 24. 3.: MMC RTV SLO/STA: »V Ljubljano prihaja košček Koroške«
- 10./ 25. 3.: Družina, splet: Drevi začetek 11. Koroških kulturnih dni
- 11./ 25. 3.: Splet, Avstrijski kulturni forum: Ure za kulturo: Razstava »Pregon koroških Slovencev 1942«
- 12./ 25. 3.: STA, Kultura: Z razstavo o pregonu koroških Slovencev začetek KKD
- 13./ 25. 3.: Radio SLO, 1. program, Magda Tušar, Studio ob 17h: Napoved 11. KKD
- 14./ 25. 3.: Deloskop, Razstave: napoved razstave v Muzeju novejšje zgodovine
- 15./ 25. 3.: TV SLO 1, Odmevi: kratka reportaža z odprtja 11. KKD v Muzeju
- 16./ 26. 3.: DELO, splet, Milan Vogel: »Koroške publikacije o življenju med vojno«
- 17./ 26. 3.: Avstrijski kulturni forum, splet: 11. KKD, Otvoritev razstave, več fotografij
- 18./ 26. 3.: Urad Vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu, splet: 11. Koroški kulturni dnevi

- 19./ 29. 3.: Novice, Celovec, Bojan Wakounig: »Iz obrobja v narodovo prestolnico«
- 20./ 30. 3.: DELO, Napoved prireditev meseca: CD, napoved koncerta MePZ Ojsternik
- 21./ 5. 4.: DELO, Deloskop: Napoved koncerta MePZ Ojsternik
- 22./ 5. 4.: Novice, Celovec: Bojan Wakounig: »KKD, Zibelka je stekla v Gradcu« (ena fotografija)
- 23./ 5. 4.: Gorenjski glas, Kranj: Jože Košnjek: »Slovenščina je na graški univerzi doma«
- 24./ 6. 4.: DELO, Deloskop: Mini teater, napoved lutkovne predstave Žabe
- 25./ 6. 4.: Družina, Koroški kulturni dnevi v Ljubljani
- 26./ 8. 4.: Radio Slovenija, Sotočja, M. Železnikar: »tudi o koncertu MePZ Ojsternik«
- 27./ 12. 4.: Gorenjski glas, Kranj, Jože Košnjek: »Na Zilji pojejo in igrajo« (dve fotografiji)
- 28./ 12. 4.: Novice, Celovec: »Ziljski večer je kronal koroške dneve« (tri fotografije)
- 29./ 14. 4.: Nedelja, Celovec, M. Primc: »KKD v Ljubljani so navdušili« (ena fotografija)
- 30./ 26. 4.: Svobodna misel, Lj., Jožica Hribar: »Povsem zamolčano etnično čiščenje na Koroškem« (štiri fotografije)
- 31./ April: Revija Mladika, Trst, št.7/13: 11. Koroški kulturni dnevi
32. Avgust, Revija »Slovinci po svetu«, splet: L. Sodja: Izlet v Železno Kaplo in v Peršmanov muzej (2 fotografiji)
- 33./ Februar 2014: Bilten Kluba Korošcev Ljubljana, Milan Vogel: Enajsti Koroški kulturni dnevi

Na Googlu si lahko pod »11. Koroški kulturni dnevi« še vedno pogledate osem poročil.

*Poročilo pripravil:
Lovro Sodja*

IZLET V GOTENICO

Pred cerkvijo J. Krstnika v Kočevski reki, foto J. Romšek

Sobotno jutro 18. maja 2013 je že zgodaj obetalo, da se bo naredil čudovit dan, kot naročen za naš izlet v Gotenico. Člani in članice Društva slovensko-avstrijskega prijateljstva smo se disciplinirano zbrali na parkirišču že pred 8. uro zjutraj, malo pokramljali in se počasi odpravili na pot. Do zadnjega sedeža poln avtobus nas je, po znani cesti preko Velikih Lašč in Ribnice, pripeljal do Vadbenega centra slovenske policije v Gotenici. Gotenico bi lahko mirno šteli med izgubljeno kulturno dediščino kočevskih Nemcev, ki pa je zahvaljujoč potrebam povojnih jugoslovanskih oblasti ostala praktično nedotaknjena in lepo obnovljena ter še dandanašnji dobro služi potrebam slovenske policije. Po uvodni ustni in video predstavitvi smo se peš namenili do podzemnih objektov, ki so bili po drugi svetovni vojni zgrajeni kot atomsko zaklonišče za tedanje najožje jugoslovansko vodstvo iz Socialistične Republike Slovenije. Med ogledom se obiskovalcem nehote zastavi nešteto vprašanj, med drugim tudi o smiselnosti vlaganja znatnih sredstev v tak objekt, ki bi v primeru uporabe zanesljivo postal bunker, brez vsakršne možnosti preživetja na daljši rok. Po ogledu smo se odpravili v kantino, kjer so nas postregli z izvrstno policijsko malico. Vzeli smo pot pod noge in se ustavili v Kočevski Reki, kjer nam je prijazni domači župnik gospod Jože Milčinovič, sicer Belokranjec iz Drašičev dovolil, da smo si nenapovedano ogledali novo zgrajeno cerkev. Široka belokranjska duša nas torej ni pustila na pragu cerkve. Nasprotno, poleg tega, da nas je vodil po notranjosti cerkve, smo bili deležni tudi njegove izčrpane razlage, ki nas je popeljala iz zgodovinskih časov vse do današnjih dni. Župnijska cerkev svetega Janeza Krstnika je ostala nedotaknjena do januarja leta 1954, ko je bila porušena do tal. Prav tako je bila med letoma 1953/1954 do tal porušena tudi kapelica svetega Frančiška Ksaverja. Temeljni kamen za novo cerkev svetega Janeza Krstnika je bil

položen leta 1994. Že leta 1999 pa je bila posvečena in predana župniku in faranom v uporabo.

Čas je mineval kot bi trenil in že je bil pred nami prelaz Strma Reber, ki nas po lepi, mestoma zelo strmi cesti, popelje navzdol do Osilnice in nato v prelepo dolino ob mejni reki Kolpi. Vse nas je nekoliko mučila ozka in vijugasta cesta, ki nas je vodila do mejnega prehoda s Hrvaško. Z olajšanjem smo obrnili na levo in se nato peljali po magistralni cesti do Kočevja, tam zavili v smeri proti Koprivniku in se končno ustavili pri družini Stanič na Tančem vrhu. Na ražnju pečeni jagenjčki, kokoši in doma pridelane povrtnine so nam ob požirku domačega žganja vzbudili apetit, čeravno nismo bili pretirano lačni. K veselemu vzdušju sta pripomogla tudi dva mlada harmonikarja, ki sta nas razvajala z narodnimi vižami. Med vožnjo proti domu smo imeli priložnost poslušati za uho in dušo prijetne melodije, ki jih je iz ustne harmonike izvabljal naš član. Sem ter tja se je ob spremljavi ustne harmonike zaslišala tudi blagozvočna slovenska pesem. Društven izlet smo zaključili pozno popoldne in se z lepimi vtisi razšli vsak proti svojemu domu.

Tanči vrh, vesele nabiralke čemaža, foto L. Sodja

Člani društva na Tančem vrhu, foto L. Sodja

Jože Romšek, uni.dipl.iur.

IZLET V ŽELEZNO KAPLO IN V PERŠMANOV MUZEJ

Člani Društva slovensko-avstrijskega prijateljstva Ljubljana smo se odločili, da enega od naših izletov posvetimo tragediji Sadovnikove družine, ki so jo 25. aprila 1945 na pragu svobode kruto pomorili nemški policisti na njihovi domačiji pri Peršmanu nad Železno Kaplo. Dobrih dvajset članov društva se je odzvalo našemu vabilu in v soboto 8. junija smo se v zgodnjih jutranjih urah odpeljali iz Ljubljane proti Logarski dolini. Naš namen je bil, da spoznamo eno od naših najlepših dolin in se povzpne tudi do 90. metrskega slapa Rinke. Veseli smo se po vzponu do slapa odpeljali preko leta 2001 odprtega Pavličevega sedla. Ob izčrpnem pripovedovanju naših članov Jožeta Jeraja in Jožeta Romška, ki sta imela zasluge za odprtje tega sedla, smo občudovali gori Raduho, Olševo in vrhove Kamniških planin ter se točno opoldne vsedli h okusnemu kosilu v gostilni Podobnik v Železni Kapli. Tam nas je že čakal kulturni delavec Zdravko Haderlap, ki nas je najprej peljal na pokopališče. Z zanimanjem smo poslušali njegovo razlago o zgodovini Železne Kaple in občine Bela ter si ogledali grobove kakor n.pr. partizanski spomenik heroju Pasterku ter skupni grob nesrečne Peršmanove družine. Ogledali smo si še notranjost cerkve sv. Mihaela, občudovali oltar sv. Rozalije in še posebno čudovito izdelana barvna Omanova okna.

Člani društva pod slapom Rinke, foto L. Sodja

Nato smo se odpeljali v dolino Lepene, kjer nam je Zdravko pripovedoval o zgodovini stare in nove lepenske ljudske šole in si od daleč ogledali še domačijo Haderlapovih. Kar ponosen sem bil, saj sem kar nekaj pripomogel, da smo skupno z založbo Litera iz Maribora 3. oktobra 2012 v Muzeju novejšje zgodovine v Ljubljani kot prvi predstavili slovenski prevod uspešnice Maje Haderlap "Engel des Vergessens – Angel pozabe". Strmo cesto do Peršmanovega muzeja je avtobus komaj zmogel. V Peršmanovi hiši smo molče poslušali izčrpnno Zdravkovo razlago o eni največjih tragedij koroških Slovencev v 2. svetovni vojni. Težko smo razumeli, kaj je gnalo nacistične policiste, da so pobili ne samo starše, ampak tudi otroke, ki niso ničesar zakrivali. Ker sem naše člane že v avtobusu malo pripravil na dogodek, saj sem jim prebral odlomek iz knjige "Ta hiša je moja, pa vendar moja ni" (leta 1976 so jo skupno izdali Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji, Klub Mladje in Mladinska knjiga), v katerem je dogodek pretresljivo opisal Karel Prušnik-Gašper, sem upal, da jih pričevanje in dokumenti na kraju zločina ne bodo preveč pretresli.

Člani društva pred Peršmanovim muzejem, 8. 6. 2013

Molče smo se odpeljali preko Jezerskega v Slovenijo, bogatejši in zrelejši za nepojmljivo tragedijo koroških Slovencev, ki pa je pripomogla tudi k temu, da je bila tudi Avstrija uvrščena na seznam držav, ki so se borile proti nacizmu.

Lovro Sodja

PROGRAM DELA DSAP V LETU 2014

12. KOROŠKI KULTURNI DNEVI V LJUBLJANI (od 22. do 26. aprila)

1./ ODPRTJE: Torek, 22. aprila ob 18.00 uri: Atrij Narodnega muzeja Slovenije, Prešernova c. 20:

Odprtje prodajne razstave akad. slikarja Kristijana Sadnikarja iz Nagelč pri Šentprimožu z naslovom »Krajinjske slike«.

Umetnik bo razstavil dvajset slik v velikosti ca. 80 x 100 cm. Opus K. Sadnikarja bo predstavil gospod **Jože Kopeinig**, rektor Katoliškega doma "Sodalitas", Tinje. Glasbeni okvir: „Sonus-Trio“ iz **Male vasi pri Globasnici v sestavi:** Mira Gregorič, violina; Sara Gregorič, kitara; Angelika Kos, kitara.

Razstavo bo odprl **dr. Clemens Koja**, avstrijski veleposlanik v Ljubljani;

12. KKD bo odprl minister za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Organizator: Lovro Sodja

2./ Sreda, 23. aprila ob 18.00 uri: Konzervatorij za glasbo in balet, Vegova 7, Dvorana slovenskih skladateljev: Skupni Koncert učencev slovenske Glasbene šole na Koroškem in učencev Glasbene šole Konzervatorija za glasbo in balet Ljubljana (KGBL).

Za slovensko GŠ na Koroškem bosta nastopila flavtista, brat in sestra **Jaka in Urška Slavkov (prof. Kristijan Filipič)**, prvo in drugo nagrajenca lanskega avstrijskega tekmovanja Prima la Musica v Sterzingu na Južnem Tirolskem. Pri klavirju Davorin Mori.

Za KGBL bodo nastopili: Nika Janželj, flavta (prof. Neža Prešeren); Nadja Ternifi, solopetje (prof. Edita Garčević Koželj) in Kvartet saksofonov (prof. Lev Pupis). Organizator: Lovro Sodja

3./ Četrtek, 24. aprila ob 17.30 uri: Dvorana Društva slovenskih pisateljev, Tomšičeva 12:

Predstavitev štirih novih knjig: **Mlada pesniška beseda kot vizija razvoja slovenske literature na Koroškem** V sklopu projekta »Popki literature« so z literarnimi prvenci v slovenskem jeziku pri celovški založbi Wieser v cvetele tri mlade pesnice: **Kvina Hutterer** (*1991) s poezijami "So misli moje metulj postale", **Amina Majetić** (*1991) z zbirko pesmi »Vse ali nič« in **Nina Zdouc** (*1994) s knjigo »Ko ne pišem, me ni«. **Verena Gotthardt** (*1996) pa je v »Ellerjevi ediciji« celovške Mohorjeva založbe izdala svoj pesniški prvenec »Najdeni nič«. Literarni večer z mladimi besednimi ustvarjalkami bo vodila mentorica in urednica **Jerneja Jezernik**. Organizator **Janez Stergar**. Soorganizator "Mira" – ženski odbor Slovenskega centra PEN.

4./ Petek, 25. aprila ob 19.00 uri: Linhartova dvorana Cankarjevega doma: **Koncert "Koroška OD – DO"**. Program koroških narodnih in umetnih pesmi izvaja **Mešani pevski zbor Danica iz Šentprimoža p.v. mag. Stanka Polzerja**. Odličen pevski zbor, ki letos praznuje 100-letnico svojega delovanja, je bil lansko leto razglašen za najboljši pevski zbor celotne Koroške. Sodeluje devetčlanska tamburaška skupina "Tamika" iz Železne Kaple p.v. **Martine Traunik**. Organizator **Lovro Sodja**

5./ Sobota, 26. aprila ob 11.00 uri: **Mini teater, Križevniška 1:** Lutkovna predstava: »Dol s čodram«. Devet mladih igralcev **Lutkovne skupine SPD "Srce" - Dobrla vas** je pod mentorstvom **Natalie Bučovnik** po motivih pravljice sodobnega angleškega pisatelja **Steva Smallmana** "Kmet Bolle in žgečkljiva ovca" pripravilo igro o zapetljajih in preglavicah s striženjem izjemno žgečkljivih ovc, ki se uprejo s puntarskim geslom "Volne ne damo!" Režiser predstave je **Matevž Gregorič**, glasbo **Anice Pasterk** izvajajo **Aida Gregorič, Lea Neibersch** in **Nadja Bučovnik**.

Predstavo organizira in financira **Klub koroških Slovencev Ljubljana**, zanj predsednik **Janez Stergar**.

Program je sprejel UO DSAP na redni seji dne 18. februarja 2014 na predlog Krščanske kulturne zveze in Slovenske prosvetne zveze iz Celovca ter na predlog nekaterih članov UO DSAP.

Prireditve od 1–4 financira Društvo slovensko-avstrijskega prijateljstva.

VSTOP NA VSE PRIREDITVE, RAZEN NA KONCERT V CANKARJEVEM DOMU, JE PROST !

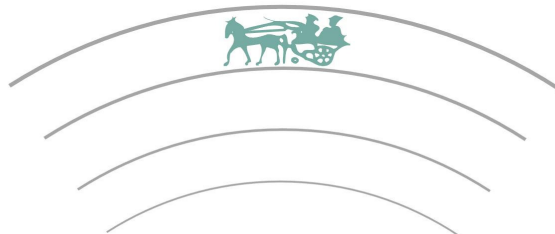
OSTALA DEJAVNOST DRUŠTVA:

- ✿ 25. marec 2014 ob 18. uri: Ljubljana, Redni zbor članov, Kavarna KAVA-ČAJ – Slamič
- ✿ Sobota, 17. maj: Izlet na Koroško (Djekše, Tinje, Globasnica), vodi dr. Peter Vencelj.
- ✿ Sobota, 14. junij: Izlet v Goriška Brda. Vabljeni tudi predstavniki vseh ostalih društev in družb prijateljstva. Vodi Aleš Mižigoj.
- ✿ Sobota, 6. september: Oglad Gradca, zlasti ustanov, ki so jih ustanovili in kjer so delovali Slovenci. Po Gradcu nas bo vodil univ. prof. dr. Ludvik Karničar. Organizator Lovro Sodja.
- ✿ Petek, 26. ali sobota, 27. septembra: 6. Srečanje vseh partnerskih društev prijateljstva.
- ✿ Sobota, 15. novembra ob 19. uri: 20. Gala večer prijateljstva v hotelu Bokan v Gradcu. Vabi DASP Gradec
- ✿ December, Prednovoletno srečanje članov društva.

**DRUŠTVO SLOVENSKO-AVSTRIJSKEGA
PRIJATELJSTVA SE ZAHVALJUJE ZA
SODELOVANJE IN POMOČ:**

- Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu
- Veleposlaništvu Republike Avstrije v Ljubljani
- Avstrijskemu kulturnemu forumu v Ljubljani
- Cankarjevemu domu v Ljubljani
- Narodnemu muzeju Slovenije v Ljubljani
- Klubu koroških Slovencev Ljubljana
- Konzervatoriju za glasbo in balet Ljubljana
- Društvu slovenskih pisateljev
- Slovenski prosvetni zvezi Celovec
- Inštitutu za narodnostna vprašanja v Ljubljani
- Mini teatru v Ljubljani
- MORO & KUNST d.o.o.
- Svetovnemu slovenskemu kongresu v Ljubljani
- Krščanski kulturni zvezi Celovec

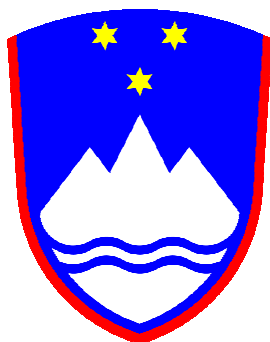
NARODNI
MUZEJ
SLOVENIJE

cankarjev dom

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES
SLOVENIAN WORLD CONGRESS

REPUBLIKA SLOVENIJA

URAD VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

avstrijski kulturni forum^{lju}

Prestižne cesarske krone v Ljubljani

Zgodovina, prestiž in plemenitost odlikujejo izredno lepe in stilsko dovršene zlatnike Avstrijske cesarske krone, zadnje iz serije kovancev Habsburške krone (Kronen der Habsburger). Kupite jih lahko v družbi Moro (www.moro.si), priznanem trgovcu z naložbenim zlatom v jugovzhodni Evropi, in zastopnikom največje dunajske kovnice Münze Österreich v Sloveniji.

Na eni strani kovanca je upodobljena krona cesarja Rudolfa II., ki je bila narejena leta 1602 v Pragi. Krona je sestavljena iz treh delov: obroča, loka in mitre. Hranijo jo v gradu Hofburg na Dunaju, v družinski zakladnici Habsburžanov, skupaj z drugimi neprecenljivimi relikvijami svetega rimskega in avstroogrškega imperija. Na drugi strani zlatnika pa je portret avstrijskega cesarja Franca Jožefa s slike Juliusa Viktorja Bergerja, ki je razstavljena na dunajskem vrhovnem sodišču. V ozadju je avstroogrski grb z dvoglavim orlom.

Kovanec je izdelan v proof tehniki in ga prejmete v šatulji skupaj z oštevilčenim certifikatom. Za zbiratelje je pomemben podatek, da je bilo izdanih 30 tisoč kovancev.

Masa zlatnika je 16,23 g, čistina 986/1000, premer 30 mm in nominalna vrednost 100 evrov. Pakirani so v lepi embalaži.

Zaradi lepo in dovršene izdelave zlatnike priporočamo tako zbirateljem kot ljubiteljem zlatih kovancev.

